

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
школи № 289
№ 1 від 29.08.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор школи І-ІІІ ступенів № 289
Дарницького району м. Києва
Тетяна ПЛУГОВА
02.09.2024

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Школи І-ІІІ ступенів №289 Дарницького району м. Києва

**5-6 класи
(адаптаційний цикл)**

ЗМІСТ

1.	Загальні	положення	
.....			3
2.	Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою		
.....			4
3.	Загальний	обсяг	навчального
навантаження.....			4
4.	Навчальні плани		7
5.	Перелік навчальних програм.....		9
6.	Опис	форм організації	освітнього процесу
.....			13
7.	Опис	інструментарію	оцінювання
.....			14
8.	Освіта	для дітей з особливими	освітніми потребами
.....			20

1. Загальні положення

Освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 № 898, та Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 19.02.2021 № 235, зі змінами від 09.08.2024 № 1120.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Освітня програма містить:

- варіанти типових навчальних планів;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

- визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

- містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми;

- містить перелік модельних навчальних програм, які використовує заклад освіти в освітньому процесі;

- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Основні нормативні документи, відповідно до яких здійснюється планування Освітньої програми закладу освіти:

- Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про

внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від

28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

- Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 417 від 20.05.2024, № 825 від 10.06.2024 навчання за Освітньою програмою базової середньої освіти (адаптаційний цикл) можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти та Державному стандарті базової середньої освіти (5 рік навчання - 5 клас), що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання» від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за №184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Мета діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу школи:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах навчально-виховного процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Сформовано загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти). Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями.

Мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями визначено відповідно до Типових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту) і показано в таблиці № 1.

Таблиця № 1

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік						
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі
Мовно-літературна	на тиждень	10	13	3	10	13	3
	на рік	350	455	105	350	455	105
Математична	на тиждень	4	6	2	4	6	2
	на рік	140	210	70	140	210	70
Природнича	на тиждень	1,5	3	1,5	2	5	3
	на рік	52,5	105	52,5	70	175	105
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	на тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5
	на рік	35	70	35	52,5	105	52,5
Технологічна	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70
Інформатична	на тиждень	1	2	1	1	2	1

	на рік	35	70	35	35	70	35
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70
Фізична культура ²	на тиждень	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0
Години навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між освітніми компонентами / для вибіркового освітніх компонентів / проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	7,5			9,5		
	на рік	262,5			332,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу групи)	на тиждень	31			34		
	на рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

Загальний обсяг річного навчального навантаження для учнів 5-6-х класів Школи І-ІІІ ступенів № 289 Дарницького району м. Києва *згідно з типовим планом* наведено в таблиці № 2.

Таблиця № 2

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік		
	Навчальне навантаження	5 клас	6 клас
Мовно-літературна	на тиждень	12	12
	на рік	420	420
Математична	на тиждень	5	5
	на рік	175	175
Природнича	на тиждень	2	4
	на рік	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Громадянська та історична	на тиждень	1	2
	на рік	35	70
Технологічна	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Інформатична	на тиждень	1	1

	на рік	35	35
Мистецька	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
	на рік	1050	1155
Міжгалузевий інтегрований курс STEM	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Разом	на тиждень	31	34
	на рік	1085	1190
Загальна кількість н.г., що фінансується з бюджету	на тиждень	31	34
	на рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	28	31
	на рік	980	1085

4. Навчальні плани

Навчальні плани містять:

- орієнтовний перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами/інтегрованими курсами;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами/міжгалузевими інтегрованими курсами.

У навчальному закладі запроваджені як галузеві, так і міжгалузеві інтегровані курси, зокрема міжгалузевий інтегрований курс STEM.

У навчальних планах органічно поєднані навчальні предмети та інтегровані курси:

- у мовно-літературній освітній галузі в 5-6 класах вивчається окремо кожний компонент: українська мова, українська література, англійська мова, зарубіжна література;
- у математичній освітній галузі в 5-6 класах вивчається інтегрований курс «Математика»;
- у природничій освітній галузі в 5-6 класах вивчається інтегрований курс «Пізнаємо природу», в 6 класі – географія;
- соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь в 5-6 класах реалізується через вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» та курсу морального спрямування «Вчимося жити разом»;
- громадянська та історична освітня галузь в 5 класі представлена інтегрованим курсом «Вступ до історії України та громадянської освіти»; в 6 класі - інтегрованим курсом громадянської та історичної галузі «Історія України. Всесвітня історія»
- в інформатичній освітній галузі в 5-6 класах вивчається предмет «Інформатика»;
- у технологічній освітній галузі - «Технології»;

- мистецька освітня галузь в 5-6 класах представлена для вивчення окремими предметами – «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво»;
- фізична культура - предметом «Фізична культура»;
- міжгалузевий інтегрований курс природничо-технологічного спрямування- STEM.

Кількість навчальних годин для вивчення української мови в навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідає кількості, визначеній у Типовому навчальному плані.

Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться три рази на тиждень, що відображається в навчальному плані закладу освіти для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення шкільно допустимого навчального навантаження.

Сумарна кількість годин, визначена в навчальних планах Освітньої програми на вивчення освітньої галузі, не перевищує максимальну кількість годин, визначену в додатку № 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Різниця між максимальною та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин) у кожній освітній галузі може бути перерозподілена між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти (незалежно від освітньої галузі).

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися, включно до максимального показника, з урахуванням перерозподілу різниці між максимальною та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 16.09.2022 № 1/10848-22 навчальний предмет «Технології» є сучасною назвою предмета «Трудове навчання». За рекомендацією Міністерства освіти і науки України всі нормативні документи щодо врегулювання питань освітньої діяльності з предмета «Трудове навчання» застосовувати і до предмета «Технології», зокрема і норму щодо поділу класів на групи, передбачену наказом МОН України від 20.02.2002 р. №128.

Отже, поділ класів на групи при вивченні окремих предметів у школі здійснюють відповідно до Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016).

5-6 класи діляться на групи:

- при вивченні української мови, англійської - при наявності в класі більше 27 учнів;
- на заняттях з технології - при наявності в класі більше 27 учнів;
- на заняттях з інформатики - при наявності в групі не менше 8 учнів.

5. Перелік навчальних програм

Заклад освіти здійснив вибір модельних навчальних програм з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказами Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 серпня 2021 року № 898, наказу Міністерства освіти і науки України від 29 вересня 2021 року №1031, наказу Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 року №1358, наказу Міністерства освіти і науки України від 02 лютого 2022 року №96, наказу Міністерства освіти і науки України від 09 лютого 2022 року № 143, наказу Міністерства освіти і науки України від 11 квітня 2022 року № 324), у змісті яких реалізуються концептуальні засади нового Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. Вибір модельних програм схвалюється на засіданні методичної ради школи та затверджується педагогічною радою.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми навчального предмета (інтегрованого курсу) учитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Вчитель може протягом навчального року вносити зміни в календарно-тематичне планування, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем і змістових модулів.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється учителем у довільній формі, в тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання у педагогічну діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Освітні галузі	Предмети	Інформація про навчальну програму за якою відбувається навчання учнів		Інформація про підручник за яким відбувається навчання учнів		
		Назва модельної навчальної програми	Автор (и)	Назва підручника	Автор (и)	Рік видання
<i>Мовно-літературна</i>	Українська мова	Навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Українська мова	Глазова О. П. Заболотний О.В.	2022
	Українська література	Навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	Українська література	Авраменко О. М. Архипова В.П.	2022
	Іноземна мова	Навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	Англійська мова Prepare Ukrainian edition	Джоанна Коста, Мелани Уильямс	2023

	Зарубіжна література	Навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І.	Зарубіжна література	Ніколенко О.М. Мацевко-Бекерська Л.В. Рудніцька Н.П. Ковальова Л.Л. Орлова О.В. Юлдашева Л.П. Туряниця В.Г.	2 0 2 2 2 0 2 3
Математична	Математика	Навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.	Математика	Мерзляк А.Г.	2 0 2 2 2 0 2 2 3
Природничі	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Коршевніюк Т.В.	Пізнаємо природу	Коршевніюк Т.В. Ярошенко Г.О.	2 0 2 2 2 0 2 2 3
	Географія	Навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Запоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г.	Географія	Гільберг Т., Довгань А.	2 0 2 2 3

<i>Соціальна і здоров'язбережувальна</i>	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Навчальна програма « Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Здоров'я, безпека та добробут	Воронцова Т.В. Пономаренко В.С.	2 0 2 2 0 2 3
	Курс морального спрямування «Культура добросусідства»	Навчальна програма « Вчимося жити разом. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Вчимося жити разом	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Василенко К.С., Лаврентьєва І.В., Андрук Н.В.	2 0 2 2 2 0 2 3
<i>Громадянська та історична</i>	Вступ до історії України та громадянської освіти	Навчальна програма « Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.	Вступ до історії України та громадянської освіти	Щупак І.Я Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О.	2 0 2 2 2
	Історія України. Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.	Історія України. Всесвітня історія		

Інформатична	Інформатика	Навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Морзе Н.В., Барна О.В.	Інформатика	Морзе Н.В., Барна О.В.	2 0 2 2
Технологічна	Технології	Навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.	Технології	Терещук А.І., Гащак В.М. Ходзинська І., Горобець О.	2 0 2 2 2 0 2 3
Мистецька	Музичне мистецтво	Навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Масол Л. М., Просіна О. В.	Мистецтво	Людмила Масол	2 0 2 2
	Образотворче мистецтво			Мистецтво	Людмила Масол	2 0 2 2 2 0 2 3
Фізична культура	Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Педан О.С., Коломоець Г. А. Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І.			

Міжпредметний інтегрований курс	STEM	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	
---------------------------------	------	--	-----------------------------------	--

6. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організація освітнього процесу визначається педагогічною радою школи та відображається в Освітній програмі.

За потреби може бути організовано здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів та на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Здобуття базової середньої освіти у закладі відбувається за інституційною формою (наказ МОН України від 23.04.2019 №536, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 №547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»).

Враховуючи дію правового режиму воєнного стану в школі затверджено такі форми організації освітнього процесу: очна; індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж та екстернат) з можливим використанням технологій дистанційного навчання. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації тощо. Також враховується можливість зміни форми навчання для здобувачів освіти, які тимчасово перебувають за кордоном або є внутрішньо переміщеними особами, протягом навчального року або семестру за заявою батьків.

Зарахування учнів на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8, 10, 11, 12 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 10.02.2021 №160, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.04.2021 №528/36.150) для реалізації

індивідуальної освітньої траєкторії у закладі створені умови для засвоєння освітньої програми за індивідуальною формою навчання.

Зарахування до закладу освіти на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Індивідуальна форма здобуття освіти поділяється на: сімейну (домашню) форму, екстернат та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чий батьки бажають і готові самостійно організувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень зарахований до закладу, який відслідковує його прогрес у навчанні. Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Відповідальність за успішність навчання учня несуть батьки.

Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для цього учні проходять оцінювання 4 рази на навчальний рік, зокрема, складають підсумковий контроль. У випадку низької успішності учня результатів навчання педагогічна рада може: рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму.

Школа всіляко сприяє організації процесу навчання за сімейною формою. Учні отримуватимуть консультації та допомогу вчителів, формується індивідуальний навчальний план дитини, надаються підручники та рекомендації щодо подальшого навчання.

Екстернат. Для зарахування на екстернат батьки повинні подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних причин – неможливість відвідувати заняття у школі чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків.

Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходить після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною. За такого навчання важливим є партнерство між учнем, вчителем та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання.

7. Опис інструментарію оцінювання

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти (наказ МОН «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання» від 02.08.2024 № 1093).

Основні функції оцінювання:

- *формувальна* (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- *констатувальна* (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- *діагностувальна* (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- *коригувальна* (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- *орієнтувальна* (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- *мотиваційно-стимульовальна* (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- *розвивальна* (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- *прогностична* (ставить цілі навчання на майбутнє);
- *виховна* (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного з підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Правила і процедури

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти рекомендовано:

- визначати форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові / очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними навчальними програмами;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;
- надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним; важливо не протиставляти учнів / учениць одне одному; доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень; труднощі в навчанні варто обговорювати з учнями / ученицями індивідуально; зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності, інших умов;
- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія); під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям; важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;

- аналіз портфоліо;
- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкт;
- робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);
- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному режимі оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає як процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо).

Окремі - завдання з для з формувального - оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня -- розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього -- уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого -- уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати).

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання

Метою **підсумкового оцінювання** є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Тематичне оцінювання як проміжне може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються. Тематичне оцінювання необов'язкове і запроваджується вчителем, враховуючи кількість уроків на окрему тему/розділ навчального матеріалу. Відповідно до рішення педагогічної ради від 29.08.2024 року № 1 прийнято рішення проводити тематичне оцінювання з української мови, української та зарубіжної літератур, математики, іноземних мов, предметів природничого спрямування.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр вчитель / учителька може запропонувати учнівству: 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку за семестр** з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496, у триденний термін після

виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі – Свідоцтво).

Свідоцтво досягнень

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми закладу освіти.

«**Характеристика навчальної діяльності**» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки в стовпці «Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги» після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти. Способи організації фіксування результатів спостереження педагогічні колективи закладів освіти визначають самостійно.

«**Характеристика результатів навчання**». Заповнення цієї частини «Свідоцтва здійснюють відповідно до переліку навчальних предметів / інтегрованих курсів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу освіти.

8. Освіта для дітей з особливими освітніми потребами

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 957 зі змінами (постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 979), заяв батьків, висновків Інклюзивно-ресурсного центру з метою належної організації освітнього процесу в закладі формуються інклюзивні класи.

Інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне навчання ґрунтується на таких [принципах](#):

- кожна дитина має право на освіту;

- кожна дитина має унікальні особливості, інтереси, здібності та навчальні потреби;
- освітні програми мають брати до уваги широке різноманіття характеристик і потреб дітей;
- діти з особливими освітніми потребами повинні мати доступ до навчання у звичайних освітніх установах;
- школа зобов'язана створити умови навчання, що забезпечують потреби дитини;
- звичайні заклади освіти є найбільш ефективним методом навчання з точки зору забезпечення потреб дитини, протидії дискримінації та розподілу державних коштів.

Як розпочати навчання дитини в інклюзивному класі?

1. Батьки мають звернутись до інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ) за місцем проживання. До ІРЦ можуть звернутись батьки дітей, які відчувають занепокоєння щодо розвитку дитини, незалежно від наявності в дитини інвалідності чи встановленого діагнозу.
2. Фахівці інклюзивно-ресурсного центру проводять комплексну психологічно-педагогічну оцінку дитини.
3. Батьки отримують висновок про комплексну оцінку.
4. Батьки подають висновок про комплексну оцінку дитини разом із заявою про зарахування до навчального закладу.
5. Школа обов'язково створює інклюзивний клас, якщо батьки подали висновок про комплексну оцінку дитини.

Наказом директора по школі для кожного учня створюється команда психолого-педагогічного супроводу, відповідно до [Наказу МОН № 609 від 08.06.2018 року](#), до якої входять: директор закладу чи його заступник, учителі, асистент учителя, практичний психолог, батьки, асистент дитини та всі інші особи, залучені до навчального процесу. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за [встановленою формою](#), яка переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу. Індивідуальна програма розвитку визначає перелік необхідних дитині психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг, що надаються індивідуально та/або в груповій формі (частина п'ята статті 26 [Закону України "Про повну загальну середню освіту"](#)).

6. Батьки в обов'язковому порядку мають ознайомитись з ІПР та підписати її.
7. В інклюзивному класі створюються умови для навчання дитини з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку з урахуванням потреб і можливостей учня (учениці).
8. До роботи інклюзивного класу долучають асистента вчителя. Ця людина не є особистим педагогом дитини, а допомагає вчителю проводити освітній процес.
9. Якщо фахівці інклюзивно-ресурсного центру у висновку зазначили, що дитина потребує додаткової підтримки, то вона має право на асистента дитини. Роль

асистента дитини можуть виконувати батьки, уповноважені ними особи чи соціальні працівники.

Повторна комплексна оцінка

Батьки дитини з ООП мають надати повторну комплексну оцінку:

- при переході з дошкільного закладу освіти в заклад загальної середньої освіти (коли дитина проходила КО при зарахуванні до дошкільного закладу освіти, повторну КО дитина проходить перед зарахуванням до першого класу);
- при переході дитини між рівнями освіти (по закінченні 4 класу і 9 класу);
- при переведенні дитини зі спеціального закладу освіти;
- у випадку визначення потреби у продовженні тривалості здобуття освіти.

Повторна комплексна оцінка може проводитися за всіма або окремими напрямками залежно від освітніх потреб особи з особливими освітніми потребами.

Згідно зі змінами до положення про інклюзивно-ресурсний центр, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 979, у період воєнного стану під час переходу між рівнями освіти (5, 10 класи) строк дії висновку ІРЦ продовжується для осіб, які тимчасово перебувають за кордоном та на тимчасово окупованих територіях.

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах здійснюється за програмою закладу освіти. Досягнення максимальної реалізації потенціалу дитини з особливими освітніми потребами та забезпечення прогресу її розвитку забезпечується завдяки врахуванню її особливих освітніх потреб та забезпеченню особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, застосуванню адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів). Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план, який повинен містити, зокрема:

1. Інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня;
2. Клас, в якому він навчається;
3. Цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану;
4. Загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу);
5. Інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання (пункт 15 [Порядку](#)).

Типові освітні програми для спеціальних закладів освіти можуть бути лише ресурсом для здійснення адаптації та/або модифікації освітньої програми до потреб дітей з особливими освітніми потребами та доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником. Реалізація корекційно-розвиткового складника передбачає проведення індивідуальних та групових корекційно-розвиткових занять; корекційну роботу під час вивчення всіх навчальних предметів, що полягає у застосуванні адаптацій навчального матеріалу, використанні спеціальних методів та способів роботи відповідно до категорії освітніх труднощів, рівнів підтримки, зазначених у висновках ІРЦ.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року №765 щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами, а також додатку 4 до Положення під освітніми труднощами мають на увазі труднощі у навчанні, які впливають на процес здобуття освіти та рівень результатів навчання дітей відповідного року навчання у відповідному закладі освіти.

Категорії освітніх труднощів

- **Інтелектуальні.**

Можуть полягати в обмеженні функціонування різного ступеня прояву передумов інтелекту (пам'яті, уваги, мислення, мовлення, вольових процесів, мотивації тощо), власне інтелекту (здатності до узагальнення, абстрагування, міркування, продукування думки, судження, здатності робити висновки тощо), інвентарю інтелекту (набутих знань, умінь, навичок).

- **Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві).**

Можуть полягати в обмеженні життєдіяльності різного ступеня прояву слухової, зорової, опорно-рухової, мовленнєвої функцій (характеристик голосу, розрізнення звуків мовлення на слух, використання словникового запасу і граматики, перебігу читання, письма, комунікації тощо).

- **Фізичні.**

Можуть полягати в обмеженні функціонування різного ступеня прояву органів та кінцівок дитячого організму.

- **Навчальні.**

Можуть полягати в обмеженні або своєрідності перебігу довільних видів діяльності різного ступеня прояву (писемного виду діяльності, математичних дій і т.д.).

Довільний вид діяльності – цілеспрямований вид діяльності, керування яким відбувається під контролем свідомості.

- **Соціоадаптаційні (особистісні, середовищні труднощі) або соціокультурні** (взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо).

Можуть полягати в наявності бар'єрів на шляху до формування навичок пристосування до умов соціального середовища, прояву рольової пластичності поведінки, інтеграції у соціальні групи, засвоєння стабільних соціальних умов, прийняття норм і цінностей нового соціального середовища, форм соціальної взаємодії.

Рівні підтримки

Щодо кожної категорії передбачено п'ять рівнів підтримки дитини з ООП в освітньому процесі.

- Діти, які мають **труднощі I ступеня** прояву (незначні).

Надання дітям консультативної допомоги в освітньому процесі вихователем-методистом, корекційним педагогом, логопедом, психологом, надання за

потреби логопедичних послуг. Не потребує надання асистента та адаптації або модифікації програми.

- Діти, які мають **труднощі II ступеня** прояву (труднощі легкого ступеня прояву).

Наявність потребу у здійсненні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини в ІРЦ, створення освітнього середовища, можлива потреба у допоміжних засобах навчання чи додатковій підтримці, адаптація змісту навчання, методична підтримка та консультації учасників освітнього процесу фахівцями ІРЦ та іншими фахівцями тощо.

- Діти, які мають **труднощі III ступеня** прояву (труднощі помірного ступеня прояву).

Додаються: асистент вихователя, відповідно до потреби дитини; заняття з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо.

- Діти, які мають **труднощі IV ступеня** прояву (труднощі важкого ступеня прояву).

Надається асистент вихователя, є потреба у присутності асистента дитини. Адаптація або модифікація змісту навчання, використання спеціальних методів, технологій та прийомів.

- Діти, які мають **труднощі V ступеня** прояву (труднощі найтяжчого ступеня прояву).

«Рівень підтримки» в освітньому процесі в інклюзивних класах – це обсяг (II рівень – 2 години, III рівень – 4 години, IV рівень – 6 годин) тимчасової або постійної підтримки в освітньому процесі учнів з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх індивідуальних потреб. Підставою для надання певної підтримки є висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданий інклюзивно-ресурсним центром, та заява одного з батьків чи інших законних представників дитини, в якому прописується кількість годин та напрямок корекційно-розвиткових занять.

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.03.2022 № 365 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» п. 4 здійснюється проведення додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені індивідуальною програмою розвитку, особам з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в інклюзивних класах закладу.

Згідно додатку 1 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами зі змінами (наказ МОН від 26.03.2022 № 365) для дітей з особливими освітніми потребами надаються наступні психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові послуги:

Ритміка
 Розвиток мовлення
 Лікувальна фізкультура
 Соціально-побутове орієнтування
 Корекція розвитку
 Орієнтування у просторі

Розвиток слухового, зорового, тактильного сприймання мовлення та формування вимови

Корекція зору

Корекція та розвиток психофізичних функцій, використання елементів: кінезіотерапії, анімалотерапії (іпо-, каніс-, феліно-, орніто-), арт-терапії (ізо-, драмо-, казко-, музико-, кіно-, піско-, ігро-, мульт-, фото-, кольоро-, пластилінової, танцювальної терапії, психогімнастики), працетерапії, ерготерапії, ароматерапії, Монтессорі-терапії тощо

Логоритміка та інші

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40хвилин.

Додаткові психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові послуги здійснюються за програмами відповідно додатку 18 до Типової освітньої програми 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (наказ МОН від 07.12.2021 № 1317), які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та подані у таблиці.

№ п/п	Напрямок корекційно-розвиткової роботи	Назва програми
1	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	Програма з корекційно-розвиткової роботи «розвиток слухового сприймання та формування вимови» для 5 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) (Федоренко О.О., Мала Н.І., Савчук О. О., Москаленко Т. І.)
2	Лікувальна фізкультура	«Лікувальна фізкультура». Програма з корекційно-розвиткової роботи для 7 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Чепурний А. В.
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (І. В. Бобренко)

		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9 класів дітей з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву (Соколова Г. Б., Бабяк О. О., Маматова З. Р.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) (Форостян О. І., Лещій Н. П.)
		Програма корекційних занять з ЛФК 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Остапенко Т.В., Авраменко Л.Ю., Свистун Г.М.)
3	Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Ритміка» (Редько Л.О., Безкоровайна Л. А.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Ритміка. Барабанотерапія» (Сухорукова Олена, Василевська Лілія)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи мі «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) (Вовченко О. А.)
4	Соціально-побутове орієнтування	Програма з корекційно-розвиткової роботи соціально-побутове орієнтування (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (Міненко А.В.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.)
5	Розвиток мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних

		загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. Автори І.М. Омельченко, Л.О. Федорович.
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Розвиток мовлення» (Хайдарова О.С.)
6	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» (Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» (Сак Т.В., Прохоренко Л.І.)
7	Логопедичні заняття	«Корекція мовлення». Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Трофименко Л. І., Ільяна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьєва О.О.
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Логоритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Трофименко Л. І., Івашко О. А., Гавва Л. С., Абдул О. В.).
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Театральна логоритміка» (Папета О. В., Іванченко С. В.)

Для учнів з особливими освітніми потребами на підставі письмового звернення їхніх батьків утворюються інклюзивні групи подовженого дня відповідно до [Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 червня 2018 року № 677.](#)

Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 року № 585 "Про встановлення тривалості](#)

здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти".

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до зразків документів про загальну середню освіту, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Опис форм організації освітнього процесу

Здобуття повної загальної середньої освіти у закладі відбувається за інституційною формою (наказ МОН України від 23.04.2019 № 536, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 №547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»).

У школі затверджено форми організації освітнього процесу: очна; індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж та екстернат) з можливим використанням технологій дистанційного навчання. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації тощо. Також враховується можливість зміни форми навчання для здобувачів освіти, які тимчасово перебувають за кордоном або є внутрішньо переміщеними особами, протягом навчального року або семестру за заявою батьків;

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 10.02.2021 №160, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.04.2021 №528/36.150) для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії у закладі створені умови для засвоєння освітньої програми за індивідуальною формою навчання.

Зарахування осіб на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8, 10, 11, 12 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016. Особливості подання документів для зарахування (переведення) здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти визначаються розділами II, IV цього Положення.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2018 року № 831, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 року за № 945/32397.

Зарахування до закладу освіти на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Індивідуальна форма здобуття освіти поділяється на: сімейну (домашню) форму, екстернат та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чії батьки бажають і готові самостійно організувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень зарахований до закладу, який відслідковує його прогрес у навчанні. Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Відповідальність за успішність навчання учня несуть батьки.

Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для цього учні проходять оцінювання 2 рази на навчальний рік, зокрема, складають підсумковий контроль. У випадку низької успішності учня результатів навчання педагогічна рада може рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму.

Школа всіляко сприяє організації процесу навчання за сімейною формою. Учні отримуватимуть консультації та допомогу вчителів, формується індивідуальний навчальний план дитини, надаються підручники та рекомендації щодо подальшого навчання.

Екстернат. Для зарахування на екстернат батьки повинні подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних причин – неможливість відвідувати заняття у школі чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків.

Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходитиме після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною. За такого навчання важливим є партнерство між учнем, вчителем та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання.

Особливості організації дистанційного навчання для дітей з ООП, якщо:
1. Дитина з ООП перебуває за кордоном і не має можливості навчатись з однокласниками дистанційно.

Батьки можуть написати заяву про переведення дитини на екстернатну або сімейну (домашню) форму навчання. У такому випадку, якщо в класі більше немає дітей з 2–5 рівнем підтримки, інклюзивний клас перестає існувати. Корекційно-розвиткові заняття на сімейній (домашній) та екстернатній формі навчання за рахунок субвенції з державного бюджету не проводяться. Такі заняття можуть проводити дистанційно фахівці ІРЦ.

2. Дитина з ООП продовжує епізодично навчатись дистанційно в інклюзивному класі, паралельно навчаючись у закладі освіти за кордоном.

У цьому випадку директор школи на прохання батьків організовує адаптоване дистанційне навчання для дитини з ООП та погоджує графік навчання з асистентом вчителя. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття, які визначені в ІПР дитини, проводяться дистанційно фахівцями з числа педагогічних працівників школи та/або додатково залученими фахівцями, з якими укладають цивільно-правові договори.

3. Дитина з ООП знаходиться на тимчасово окупованій території, але має доступ до дистанційного навчання.

Інклюзивний клас продовжує працювати, асистент вчителя і вчитель організують навчання з використанням технологій дистанційного навчання. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття, які визначені в ІПР дитини, проводяться дистанційно фахівцями з числа педагогічних працівників школи та/або додатково залученими фахівцями, з якими укладають цивільно-правові договори.

Опис інструментарію оцінювання

Семестрове та підсумкове (річне оцінювання) здійснюється за 12-бальною системою. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в закладі освіти розробляються на основі нормативних актів та конкретизації до окремих видів робіт і видів діяльності учнів (за потреби). Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів (базова середня освіта) є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Результати оцінювання учнів не залежать від форми здобуття освіти (очна, дистанційна, змішана). Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відео-конференцзв'язку та інструментарію оцінювання, визначеного освітньою програмою закладу освіти. Педагогічні працівники самостійно визначають форми оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета та добирають методи оцінювання (спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт учнів чи ін.), враховуючи специфіку навчального предмета і особливості учнів. Можна використати такі форми оцінювання:

- усна (індивідуальне, групове та фронтальне опитування);
- письмова (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування);
- цифрова (тестування в електронному форматі);

- графічна (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- практична (дослідження, навчальні проекти, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів тощо) та інші.

Для оцінювання окремих видів робіт учителі можуть розробити критерії оцінювання результатів навчання учнів на основі критеріїв, затверджених МОН, а також враховуючи особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму закладу освіти, форму організації роботи учнів на навчальному занятті (групова, індивідуальна, фронтальна, колективна). Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або інших законних представників). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання здійснюється для врахування рівня їхніх досягнень, поступу в опануванні навчальним матеріалом, визначення рівня сформованості умінь та навичок, а також здатності до застосування їх на практиці (оволодіння компетентностями). На вибір та ефективність застосування певних форм та методів оцінювання впливають труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, ООП, які зазначаються в індивідуальній програмі розвитку учня.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП варто зважати на рівні підтримки в освітньому процесі, що визначають особливості проведення поточного та підсумкового оцінювання.

Оцінювання учнів, що потребують другого рівня підтримки:

на основі загальних критеріїв оцінювання з можливістю адаптації умов проведення оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують третього рівня підтримки:

на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують четвертого рівня підтримки:

на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури

оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем; збільшення часу на процедуру оцінювання тощо; □ відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Оцінювання учнів, що потребують п'ятого рівня підтримки:

на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем; збільшення часу на процедуру оцінювання тощо; відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Під час проведення оцінювання враховуються адаптації та /чи модифікації змісту навчального предмета (інтегрованого курсу), які зазначені в індивідуальній програмі розвитку учня.

У процесі навчання в інклюзивному класі вчитель може використовувати різні методи оцінювання, добираючи їх у залежності від індивідуальних особливостей та освітніх можливостей усіх учнів, теми, змісту. Це дозволить подолати суб'єктивізм і формалізм при оцінюванні знань учнів. Так, учитель може змінити умови, інструкції, час або місце для виконання завдання: □ збільшити час на виконання завдань, чи виконувати кожне завдання в окремо відведений час та ін.; надати покроковий алгоритм виконання завдань, усну інструкцію підкріпити письмовою та ін. Формат завдань та відповідей адаптується відповідно до особливостей сприймання та сильних сторін учня (аудіоформат, збільшений шрифт, шрифт Брайля).

Значними є відмінності в критеріях оцінювання учнів із порушеннями інтелектуального розвитку. Під час оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. Під час оцінювання потрібно враховувати можливості дітей та особливості того, як вони опановують навчальний матеріал. Об'єктом оцінювання в цьому випадку має бути динаміка розвитку дитини. Її визначають відносно попередніх індивідуальних досягнень учня. Відповідно до визначених цілей в ППР оцінюються як просування учнів в опануванні предмета, так і сформованість життєвої компетентності (до прикладу, уміння себе обслуговувати).

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку / навч.-метод. посіб. / авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л. І., Тарновська Л. І., Гломозда І. В., Чухліб О. А., Стрілець Л. В.К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 90 с. <https://lib.iitta.gov.ua/721883/>

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку /навчально-методичний посібник/ авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко, Н.А. Ярмола та ін. — К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. — 120 с. https://rada.info/upload/users_files/42430768/ffe62ece576cda82b77086cebab08dc4.pdf

Як оцінювати дітей з особливими освітніми потребами Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/yak-otsinyuvaty-ditej-zosoblyvymy-osvitnimy-potrebam/>
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2024/07/29/Otsinyuvannya.navch.dosyahn.uchniv.z.OOP-metodrekomentatsiyi-2024.pdf>

Оцінювання результатів навчання учнів з ООП має здійснюватися особами, які провадять педагогічну діяльність. Асистент учителя (у разі наявності) не бере участі в безпосередньому оцінюванні результатів навчання учнів. Він спільно з учителем або самостійно веде спостереження за розвитком учня/учнів з ООП, під час якого фіксує досягнення, динаміку розвитку, перепони тощо. Результати таких спостережень можуть допомогти вчителю при оцінюванні навчальних досягнень дитини та є предметом подальшого обговорення з учасниками команди супроводу для визначення доцільності стратегій навчання та оцінювання.

Освітня програма в обсязі 33 (тридцять три) сторінок пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою.

02.09.2024

Директор

Тетяна ПЛУГОВА

М.П.

